

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Onderzoek naar grondbeleid gemeente Blaricum

Rekenkamer BEL Combinatie

Rekenkamer BEL Combinatie

Bahreddine Belhaj, vz.

Noureddine El Mansouri

rekenkamer@Belcombinatie.nl

februari 2026

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Leeswijzer.....	3
3.	Verantwoording en onderzoeksvragen.....	3
4.	Conclusies als antwoord op de hoofdvragen.....	4
5.	Aanbevelingen.....	6
6.	Bestuurlijke reactie	8
7.	Tot slot.....	10
8.	Reactie college van B&W.....	11

1. Inleiding

De rekenkamer van Blaricum (BEL Combinatie) heeft een informatieronde gehouden en intensieve gesprekken gevoerd met onder meer raadsleden/raadsfracties en collegeleden om input voor een onderzoeksagenda te verkrijgen. De rekenkamer beoordeelt een potentieel onderzoek onder meer op basis van de volgende criteria: er is sprake van een politiek belang, een maatschappelijk belang en een financieel belang.

Eén van de onderwerpen die in de gesprekken naar voren kwam is het grondbeleid. De rekenkamer heeft hier, op grond van bovenstaande criteria, een onderzoek naar laten uitvoeren.

In deze notitie treft u de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek aan.

Rekenkameronderzoek is bedoeld om een bijdrage te leveren aan de transparantie en de effectiviteit van het bestuur. De onderzoeken van de rekenkamer kunnen een rol spelen in de verantwoording van het college aan de raad, maar ook in de verantwoording naar de samenleving.

2. Leeswijzer

Het eindrapport bestaat uit twee delen. Het eerste deel, de nota van conclusies en aanbevelingen, is het bestuurlijke rapport. Hierin staan de belangrijkste resultaten en conclusies van het onderzoek evenals de aanbevelingen die de rekenkamer heeft geformuleerd. In dit rapport is de bestuurlijke reactie van het college van burgemeester en wethouders opgenomen. Wij vinden het een zaak van college en raad om over hun reacties op het rapport het debat te voeren.

Het tweede deel is het rapport van bevindingen van de onderzoekers. In dit rapport zijn de resultaten van het onderzoek opgenomen en toegelicht. Het rapport van bevindingen vormt de basis voor de conclusies en aanbevelingen.

Uiteraard leest u in de conclusies en aanbevelingen de kern van de uitkomsten van dit onderzoek. Daarnaast kunt u in het bevindingenrapport (deel 2) belangrijke inhoudelijke informatie terugvinden.

3. Verantwoording en onderzoeksvragen

Om antwoorden te vinden op de onderzoeksvragen heeft de rekenkamer, onderzoeksbureaus Enneüs-StiBaBo opdracht gegeven om dit onderzoek uit te voeren. Deze bureaus zijn gespecialiseerd in governance vraagstukken (systeemwereld) en doelgroeponderzoek (leefwereld).

1. Verantwoording

Op basis van documentenonderzoek, interviews, raadsverslagen en -gesprekken heeft het onderzoeksbureau bijgaand rapport van bevindingen (deel 2) gemaakt. Het rapport vormt een integraal onderdeel van de rapportage van de rekenkamer. Het concept rapport van bevindingen is ter verificatie (voor ambtelijk wederhoor) voorgelegd aan de ambtelijke organisatie. De organisatie heeft hierop gereageerd. Deze reactie is verwerkt in het definitieve bevindingenrapport en vervolgens door ons vastgesteld. Op basis van het bevindingenrapport heeft de rekenkamer conclusies getrokken en aanbevelingen opgesteld. Beide delen zijn ook aan het college aangeboden. De reactie van het college treft aan u in hoofdstuk 6.

2. Vraagstelling

De rekenkamer wil graag weten welke impact het besluit om gronden in een stichting onder te brengen heeft op het huidige beleid van de gemeente. Met andere woorden: is het beleid doelmatig en mogelijk ook doeltreffend geweest, tegen welke praktische problemen om het beleid uit te kunnen voeren, loopt de gemeente aan. Daarnaast komt ook de rechtmatigheidsvraag aan de orde, zijn de belangen van de stichting dezelfde als die van de gemeente en wie behartigt deze belangen. Met het beantwoorden van deze vragen helpt de rekenkamer de raad bij zijn kaderstellende en controlerende rol. Er zijn voor dit onderzoek drie hoofdvragen gesteld:

1. *Hoe lukt het de gemeente om grondbeleid uit te voeren in relatie tot de positie en ambities van de gemeente waaronder woningbouw en duurzaamheid, en mogelijk andere beleidsterreinen?*
2. *In welke mate spelen historische ontwikkelingen hierin een rol?*
3. *In welke mate hebben deze historische ontwikkelingen een rol gespeeld bij de totstandkoming van het huidige grondbeleid van de gemeente?*

4. Conclusies als antwoord op de hoofdvragen

In deze paragraaf geven wij antwoord op de drie hoofdvragen. Dit gebeurt aan de hand van een aantal conclusies.

1. Functioneren van het grondbeleid

De rekenkamer concludeert dat het grondbeleid van Blaricum in de praktijk consequent en doelgericht is uitgevoerd binnen de zelfgestelde kaders. De gemeente heeft nadrukkelijk gekozen voor een terughoudende, faciliterende rol in ruimtelijke ontwikkelingen, en die keuze sluit aan bij een breed gedragen wens om het dorpse karakter en het groene buitengebied te behouden. Historische beslissingen – zoals het onderbrengen van gronden in de ASB en het Goois Natuurreservaat – hebben ertoe geleid dat Blaricum nu weinig eigen “vrije” grond heeft, maar deze beperking is grotendeels zelfgewild: de huidige raad onderschrijft de destijds beoogde doelen en heeft zijn ambitie niet wezenlijk bijgesteld. Het grondbeleid functioneert daarmee effectief in het veiligstellen van de gewenste ruimtelijke kwaliteit (behoud van agrarische en natuurruimte) en het beheersen van financiële risico's (geen nieuwe grote grondexploitaties met onzekerheid).

Tegelijkertijd brengt deze opzet ook kwetsbaarheden en dilemma's met zich mee. Omdat “faciliteren, tenzij” de norm is, beschikt de gemeente over beperkte handelingsruimte om urgente nieuwe maatschappelijke opgaven op het gebied van ruimte direct te realiseren. De enige keer dat Blaricum wél een actieve rol nam – bij de Blaricummermeent – was dit een uitzonderlijk traject dat nu ten einde is. Met het beëindigen van dat project is de gemeente feitelijk teruggevallen op een situatie zonder actieve grondexploitatie, waarin toekomstige ontwikkelingen afhankelijk zijn van derden of kleinschalige initiatieven. De ambities op het gebied van woningbouw (zoals verwoord in collegeprogramma en woonvisie) komen hierdoor onder spanning te staan met de ambities op het gebied van erfgoed, landschap en milieu. Deze spanning is door de raad en het college tot dusver geaccepteerd en gemanaged door geen scherpe keuzes te maken ten nadele van een van beide – men zoekt marginaal naar win-win (bijv. woningen binnen bestaand bebouwd gebied toevoegen). Maar het is bestuurlijk van belang om onder ogen te zien dat zonder ingrijpende

koerswijziging niet alle beleidsdoelen volledig verenigbaar zijn. Het grondbeleid zoals het nu is ingericht, dient primair het conserveringsdoel en pas in tweede instantie het ontwikkeldoel. Zolang de raad dat als gewenst ziet, is het beleid intern consistent; mocht de raad meer nadruk op ontwikkeling wensen, dan zal hij zijn kaders moeten heroverwegen.

2. Kaderstelling en controle

De raad vervult zijn kaderstellende rol grotendeels adequaat: relevante beleidskaders (Nota Grondbeleid, agrarische nota's, etc.) zijn vastgesteld en de verdeling raad-college (raad stelt kaders, college voert uit) is helder in theorie. In de controlerende rol heeft de raad met name bij grote projecten (Blaricummeent) actief toegezien op voortgang en resultaten, wat succesvol is verlopen. Bij het ontbreken van actieve projecten is controle diffuser, maar de P&C-documenten bieden voldoende aangrijpingspunten om toch toezicht te houden op grondzaken (risicoparagrafen, grondbeleidparagraaf). De rekenkamer ziet wel ruimte voor verdieping van de kaderstelling: explicieter richting geven aan hoe om te gaan met de latente spanning tussen behoud en ontwikkeling. Nu blijft dit veelal impliciet in de mix van beleidsdocumenten. Een duidelijker uitspraak van de raad – bijvoorbeeld in de Omgevingsvisie of een geactualiseerde Nota Grondbeleid – over de prioritering zou het bestuur richting toekomst robuuster maken.

3. Governance en integriteit

Op governance-vlak is vooral de constructie rond de ASB een aandachtspunt. Hoewel er geen acute aanleiding is om aan de goede bedoelingen van wie dan ook te twijfelen, is de mogelijkheid van belangenverstrengeling (of liever gezegd: belangenstrijdigheid) reëel aanwezig gezien de personele unie (burgemeester als bestuurslid ASB). De rekenkamer benadrukt dat dit soort dubbele petten ongewenste situaties kán creëren, zoals ook theoretisch uiteengezet met het voorbeeld van een grondtransactie waarbij de gemeente en ASB tegengestelde belangen hebben. Transparantie en voorzorg zijn hier geboden. De huidige praktijk om ambtelijk te onderhandelen en bestuurders bij conflicterende belangen te laten terugtreden is op zich juist, maar vergt continue alertheid. Daarnaast is er bestuurlijke winst te behalen door de status van de ASB richting de raad te formaliseren: al is het geen klassieke verbonden partij, het is wel een entiteit die zeer nauw verweven is met gemeentelijke beleidsdoelen. Het ontbreken van structurele rapportagelijnen hierover richting de raad acht de rekenkamer een gemis.

4. Handelingsperspectief gemeente

De bevindingen illustreren dat de gemeente Blaricum haar grondbeleid bewust beperkt heeft – wat zowel sterke kanten (behoud van kernkwaliteiten, financieel risicoarm) als zwakke kanten (beperkte sturingsmogelijkheden, afhankelijkheid van derden) kent. De handelingsruimte van de gemeente op het gebied van grondbeleid is daarmee smaller dan bij veel andere gemeenten. Dit hoeft geen probleem te zijn zolang de externe context (provincie, regio) en de lokale politieke wensen in dezelfde lijn liggen van beperkte groei. Dat is momenteel het geval: de provincie verwacht geen grootschalige woningbouw van Blaricum en de raad is unaniem in het koesteren van het bestaande karakter. Voor de toekomst is het van belang dit periodiek te toetsen. De governance vraagt dat de raad scenario's in ogenschouw neemt: Wat als de druk toeneemt om meer woningen te bouwen (bijvoorbeeld door wijzigingen in regionaal beleid of demografische veranderingen)? Wat als er een strategische kans zich voordoet (bijv. een groot perceel dat beschikbaar komt)? Zonder actieve grondhouding kan de gemeente dergelijke kansen wellicht niet grijpen, of alleen via samenwerking met/afhankelijkheid van partijen als ASB, GNR of particuliere ontwikkelaars. De rekenkamer suggereert dat de raad hierover in gesprek gaat zodat het

grondbeleid ook op lange termijn een bewuste keuze blijft en niet louter een gevolg van eerdere keuzes.

5. Aanbevelingen

De bevindingen en conclusies leiden tot de volgende aanbevelingen:

1. Breng strategische ambities in balans

Maak de impliciete keuze tussen behoud van ruimte en creëren van ruimte explicieter in uw kaders. De raad wordt aangeraden om in een actualisatie van de Nota Grondbeleid of de Omgevingsvisie helder te verwoorden hoe belangrijk woningbouw en andere ontwikkelambities zijn ten opzichte van het agrarisch-/natuurbehoud. Dit voorkomt een “verborgen strijdigheid” in toekomstig beleid en geeft zowel inwoners als provincie duidelijkheid over de koers. Bijvoorbeeld: bevestig desgewenst het “faciliterend, tenzij”-principe, maar definieer wat een dringend gewenste opgave is waarvoor de gemeente wél actief grondbeleid zou inzetten. Zo kan de raad richting college en gemeenschap aangeven in welke gevallen men bereid is van de behoudende lijn af te wijken (bv. voor een x-aantal sociale woningen of een zorgvoorziening).

2. Actualiseer het grondbeleid en versterk het zelflerend vermogen

Overweeg het grondbeleid (laatst uitgewerkt in 2020) periodiek te herijken aan de hand van recente ervaringen en toekomstige uitdagingen. Hoewel de ambities sinds 2009 constant zijn gebleven, is de context dynamisch (o.a. de nieuwe Omgevingswet, gewijzigde woningmarkt, klimaatadaptatie). Een geactualiseerde Nota Grondbeleid kan nieuwe inzichten incorporeren over bijvoorbeeld risicomangement bij grondexploitaties, samenwerking met private partijen en duurzaam grondgebruik. Leg hierin ook vast hoe de gemeente wil omgaan met onvoorziene kansen: stel een afwegingskader op voor spontane grond(verwerf)kansen of externe projectvoorstellen. Dit vergroot het zelflerend vermogen van de organisatie en geeft de raad handvatten om toekomstige beslissingen consistent te toetsen. Betrek bij deze actualisatie ook de lessen uit Blaricummeent en kleinere projecten – wat ging goed, wat kan beter in sturing op ontwikkeldoelen binnen een faciliterend beleid?

3. Verbeter governance rondom de ASB (Agrarische Stichting Blaricum)

Erken dat de ASB feitelijk een cruciale partner is in het grondbeleid en zorg voor adequate waarborgen voor toezicht en transparantie. De raad zou het college kunnen verzoeken om de ASB voortaan op te nemen in de Paragraaf Verbonden Partijen of op een andere manier structureel te rapporteren over de activiteiten van de ASB die relevant zijn voor gemeentelijke doelen. Daarnaast verdient het aanbeveling om een protocol bij belangenverstremgeling op te stellen: bepaal vooraf hoe te handelen als de gemeente en ASB tegenover elkaar staan in een transactie of besluit. Dit kan inhouden dat de betrokken bestuurder (burgemeester) bij dergelijke dossiers niet namens de gemeente optreedt en dat een onafhankelijke derde (bijvoorbeeld een regiogemeente of een notaris) toeziet op een faire belangenafweging. Overweeg op termijn of de bestuurszetel van de burgemeester in de ASB het beste instrument blijft om invloed uit te oefenen – of dat bijvoorbeeld periodieke strategische overleggen tussen gemeente en ASB-bestuur, zonder formele dubbele pet, te prefereren zijn. Het doel is dubbele petten te mitigeren zonder de band met de ASB te verwaarlozen.

In de huidige statuten staat niet duidelijk vermeld waar eventuele revenuen na liquidatie van de ASB naar toe gaan. Ga in gesprek met het bestuur en waarborg dat de gemeente, als inbrenger van de activa, het recht op uitkering heeft.

4. Behandeling de ASB als verbonden partij in de controlerende rol

Los van de formele status zou de gemeenteraad de ASB in de praktijk kunnen benaderen als ware het een verbonden partij. Dit betekent: stel gerichte vragen over de ASB wanneer relevante stukken (zoals de agrarische nota's of duurzaamheidsprogramma's) besproken worden, en vraag het college om bij afwijkingen of belangrijke besluiten van de ASB de raad proactief te informeren. Denk hierbij aan wijzigingen in de statuten, grote grondtransacties of ontwikkelingen in het agrarisch beheer die de ruimtelijke ordening raken. Zeker nu de ASB niet langer in de jaarstukken vermeld wordt, is het zaak als raad zelf vinger aan de pols te houden. U kunt eventueel aandringen op een jaarlijkse bijeenkomst of verslag tussen ASB-bestuur en gemeentebestuur, waarvan de uitkomsten met de raad worden gedeeld.

5. Houd financiële gevolgen van grondbeleid in beeld:

Nu er geen actieve grondexploitaties meer zijn, verschuiven de financiële aandachtspunten. De raad moet erop letten dat de wegvallende inkomsten uit grondverkoop (zoals die van Blaricummeent) in de meerjarenbegroting worden opgevangen zonder de structurele balans te verstoren. Reserveer eventueel (een deel van) de winsten uit Blaricummeent expliciet voor toekomstige ruimtelijke investeringen, zodat de kwaliteit van de leefomgeving geborgd kan blijven ook zonder nieuwe projecten. Daarnaast is het raadzaam om bij iedere begrotings- en jaarrekeningbespreking stil te staan bij de Paragraaf Grondbeleid: ook al is deze kort, het vertelt of er grondposities zijn, wat de risico's zijn (al dan niet theoretisch) en of er "stille reserves" of verplichtingen bestaan. Juist in een fase van weinig activiteit kan sluipenderwijs iets over het hoofd worden gezien; de raad doet er goed aan deze discipline te handhaven.

6. Regionale samenwerking en verantwoording

Blijf als raad actief betrokken bij regionale samenwerkingsverbanden en provinciale plannen die van invloed zijn op Blaricums grondbeleid. Hoewel de provincie nu geen extra woningbouw eist, kunnen regionale verhoudingen veranderen (bijvoorbeeld door tekorten elders of nieuwe provinciale coalities). Zorg dat de belangen van Blaricum – behoud van het groene karakter én maatwerk voor lokale woningbehoefte – goed geborgd worden in regionale akkoorden. Mocht in regionaal verband toch een groter beroep op Blaricum worden gedaan, dan is het van belang dat de raad tijdig de eigen kaders opnieuw bekijkt en, indien nodig, bijstuurt. Kortom, anticiperen op externe druk: beter vooraf positioneren dan achteraf verrast worden.

7. Kennisborging en scenariodenken:

Nu het grondbeleid feitelijk op een laag pitje staat (geen lopende projecten), bestaat het risico dat expertise verdwijnt of ambtelijke focus verslapt. De raad wordt aangeraden het college te vragen hoe kennis rond grondzaken geborgd blijft binnen de BEL-organisatie, zodat de gemeente in staat is om indien nodig weer op te schalen. Daarnaast kan de raad het college vragen één of twee scenario's uit te werken voor denkbare toekomstsituaties (bijv. "Wat als we 100 woningen extra moeten bouwen?" of "Wat als ASB onverhoopt zou ophouden te bestaan?"). Dergelijke scenario-oefeningen helpen de raad en het college om ongewenste verrassingen te voorkomen en versterken het governance-aspect van paraatheid. De rekenkamer wijst erop dat Blaricum in het

recente verleden bewust een kans (project Craibosch) heeft laten lopen om geen risico's aan te gaan. Dat was destijds verdedigbaar en in lijn met de voorkeur van raad/college. Maar het illustreert dat Blaricum in de toekomst selectief moet blijven: men kan niet alles oppakken, dus wat men wél of niet doet moet beredeneerd en uitlegbaar zijn.

Samengevat geven deze aanbevelingen de raad handvatten om het grondbeleid ook de komende jaren goed te laten functioneren. Blaricum heeft laten zien dat het trouw blijft aan zijn koers van behoedzaamheid en behoud. De uitdaging voor de raad is ervoor te zorgen dat deze koers een bewuste keuze blijft, ondersteund door de juiste governance en met oog voor de toekomstige generaties in Blaricum – zodat er zowel een groen dorp behouden blijft én de gemeenschap vitaal en leefbaar blijft met voldoende ruimte voor haar eigen inwoners.

6. Bestuurlijke reactie

Het college heeft gereageerd op de aanbevelingen van het de Rekenkamer. Hieronder vindt u per aanbeveling de reactie, zoals die aan de Rekenkamer is verzonden:

De bestuurlijke reactie is opgebouwd volgens de aanbevelingen van de Rekenkamer

- 1. Breng strategische ambities in balans**
- 2. Actualiseer het grondbeleid en versterk het zelflerend vermogen**
- 3. Verbeter governance rondom de ASB (Agrarische Stichting Blaricum)**
- 4. Behandel de ASB als verbonden partij in de controlerende rol**
- 5. Houd financiële gevolgen van grondbeleid in beeld:**
- 6. Regionale samenwerking en verantwoording**
- 7. Kennisborging en scenariodenken:**

AD 1 EN 2.

Het huidige grondbeleid is vastgelegd in de nota grondbeleid 2021 – 2031 en een uitwerking hiervan. Dit beleid is nog steeds actueel en voor ons geen aanleiding dit nu te actualiseren. Mocht blijken na de verkiezingen dat een nieuwe coalitie andere ambities heeft voor de toekomst dan de huidige coalitie, dan kan altijd worden gezien of actualisering van het huidige beleid nodig is, wat overigens ook kan gelden voor andere beleidsstukken, zoals bijv. een woonvisie.

In bestaande stukken zoals het coalitieakkoord, de strategische visie, de woonvisie, de omgevingsvisie en agrarische nota is voldoende vastgelegd wat het toekomstig beleid is en welke kaders daarbij gelden ten aanzien van toekomstige woningbouw en daarvoor geschikte locaties, waarmee tevens duidelijk is wanneer een faciliterend en wanneer een actief grondbeleid kan worden ingezet.

AD 3 EN 4.

Vertegenwoordiging vanuit het college in besturen van de diverse verbonden partijen en samenwerkingspartners, als lid van het Dagelijks bestuur, Algemeen bestuur of andere vormen van bestuur kan altijd betekenen dat de belangen uiteen kunnen lopen voor wat betreft het belang van de gemeente versus het belang van de betreffende verbonden partij of samenwerkingspartner. Dat geldt dus niet alleen voor de ASB, maar ook voor diverse andere partners. In de “eigenaarsvergadering” worden alle belangen gewogen.

Wij erkennen het belang van de ASB als belangrijke (samenwerkings)partner voor het behoud van het agrarisch karakter van Blaricum. We hebben een bestuurlijk belang bij de ASB en zijn in het bestuur vertegenwoordigd, zoals we dat ook zijn bij andere samenwerkingspartners in verschillende vormen van bestuur. We erkennen dat dit een bijzondere constructie is, tegelijkertijd is dit een vorm van verlengd bestuur waarin zowel de gemeente als de aangesloten zijn vertegenwoordigd. Wijziging van de governance vereist unanieme besluitvorming in het bestuur.

*We hebben echter geen financieel belang in de ASB. Volgens artikel 1 van de BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) is een Verbonden partij: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een **bestuurlijk en een financieel** belang heeft. Dat geldt dus niet voor de ASB.*

Bij ontbinding van de ASB worden de onroerende goederen (zoals opgenomen in de akte uit 1990) om niet overgedragen aan de gemeente Blaricum. De ontwikkelingen en handelingen van de ASB zijn beperkt van aard en daar waar nodig volgens de statuten en aktes moet de ASB dienovereenkomstig handelen. Gelet op het voorgaande zien wij geen noodzaak om de ASB op te nemen in de paragraaf Verbonden partijen van de jaarrekening en begroting van de gemeente. We hebben verschillende mogelijkheden om de raad op andere wijze regelmatig bij te praten.

AD 5.

De financiële positie en Algemene reserve van de gemeente is, mede door de opbrengsten uit de Blaricummermeent, in ieder geval voor een langere periode goed geborgd en dusdanig stevig dat we als gemeente substantieel kunnen investeren in grootschalige reconstructies van diverse woonwijken. De paragraaf grondbeleid wordt jaarlijks geactualiseerd bij de begroting, waarbij ook nadrukkelijk wordt stil gestaan bij grondposities, risico's en “stille reserves”.

AD 6.

De gemeente is zeer actief vertegenwoordigd in regionale samenwerkingsverbanden. De belangrijkste in dit verband zijn de regio G&V en de MRA. In beiden worden ook regelmatig de gemeenteraden betrokken en/of vertegenwoordigd. Met name in de regio G&V zijn er veel vormen van periodiek bestuurlijk overleg via o.a. portefeuillehoudersoverleggen en wordt er goed samengewerkt op het vlak van regionale visievorming voor bijvoorbeeld het fysiek domein. Via regiopodiums, en formele zienswijze procedures hebben ook de gemeenteraden invloed op totstandkoming van visievorming en besluitvorming.

AD 7.

Kennisborging en scenario denken is niet nieuw en geldt niet alleen voor het grondbeleid. De BEL organisatie is hier al op (in)gericht.

7. Tot slot

De rekenkamer wil met dit onderzoek een bijdrage in stimulerende en prikkelende zin leveren aan de kwaliteit van het gemeentebestuur van Blaricum, in het bijzonder de kaderstellende en controlerende taken van de gemeenteraad.

De rekenkamer is erkentelijk voor de serieuze en onderbouwde reactie van het college, maar ziet, met uitzondering van onderstaande, geen aanleiding om naar aanleiding van de reactie van het college aanbevelingen bij te stellen.

Hierbij een reactie op één onderdeel:

AD. 3 EN 4.

Het is correct dat de gemeente op dit moment geen financieel belang bij ASB heeft. Er is wel een politiek belang. Het is dus niet verplicht, maar wellicht wel politiek gewenst.

Het is juist dat in de oprichtingsakte is vermeld dat bij ontbinding de onroerende goederen om niet worden overgedragen aan de gemeente. Deze akte heeft echter haar rechtsgeldigheid verloren door opvolgende statuten. In het meest recente is de betreffende zin niet opgenomen, waardoor onduidelijk is aan wie het onroerend goed toevalt bij ontbinding. Ons advies is te verzoeken dat de ASB dit weer in de statuten opneemt, zodat er duidelijkheid ontstaat. Het is correct dat de gemeente hier geen zeggenschap meer heeft en afhankelijk is van de meerderheid van het bestuur.

Na deze opmerkingen laten we het debat verder graag over aan de raad.

De rekenkamer dankt de betrokken ambtenaren, collegeleden, geïnterviewde burgers en de onderzoekers voor hun bijdrage aan het onderzoek.

8. Reactie college van B&W

Na feedback bestuur in te vullen.